

Barne- og familiedepartementet

Høringssvar avgitt på regjeringens høringsportal

Vår saksbehandler
Ina Smith-Meyer

Kopi til

Vår dato
30.06.2020

Vår referanse

Deres referanse

Kompetanse i barnevernet – høringssvar fra Unio

Unio takker for muligheten til å avgi høringssvar om dette temaet. Unios medlemsforbund Akademikerforbundet (som blant annet organiserer barnevernspedagoger) har bidratt til Unios høringssvar. Vi viser til Akademikerforbundets høringssvar for mer utfyllende innspill til saken.

Unio er glade for at departementet tar strukturelle og faglige grep for å styrke barnevernet og planlegger for en ordentlig kompetanseheving. Dette er noe Unio har arbeidet for i flere år.

Fagintegrert master for barnevernspedagogene

Unio mener at departementet bør vurdere muligheten for å innføre en fagintegrert master for barnevernspedagogene på nytt. Dette er en av anbefalingene fra Bufdirs kompetanseutredning i 2019 som ikke følges opp av departementet. Unio mener at dette løpet er det best egnede for å sikre en mer systematisk klinisk praksis, god kompetanse i analysearbeid og økt tillit til barnevernspedagogers kompetanse, noe som igjen vil styrke tilliten til barnevernet.

Kompetansekrav i det kommunale barnevernet

Unio støtter departementets vurdering knyttet til innføring av kompetansekrav for ansatte i det kommunale barnevernet. Kompleksiteten i dagens oppgaver i kommunalt barnevern tilsier etter vårt syn at det kreves kompetanse på masternivå, og at denne i hovedsak bør være barnevernsfaglig for å dekke behovet til tjenestens målgruppe.

Unio støtter en femårig fagintegrert utdanning for barnevernspedagoger og mener at det bør stilles krav til at 60 % av de ansatte som utfører saksbehandling eller kliniske eller besluttede oppgaver etter barnevernsloven skal ha denne utdanningen. Det er viktig at dette er en klinisk masterutdanning. De akademiske masterutdanningene utvikler ikke på samme måte tilstrekkelig studentenes kliniske ferdigheter knyttet til kommunikasjon med barn, foreldre, eller marginaliserte og utsatte grupper i samfunnet. Det samme gjelder ferdighetstrening i aktuelle metoder for endringsarbeid.

Utformingen av kompetansekravet

Departementet foreslår at det skal stilles krav om barnevernsfaglig master eller annen relevant masterutdanning. Det fremgår at det er kommunen selv som skal få vurdere hvilke utdanninger som er relevante. I tillegg til masterutdanning i barnevern, angir departementet at andre relevante yrkesgrupper kan være jurister, psykologer og annet personell med helse- og sosialfaglig

masterutdanning, pedagoger, sosialantropologer samt enkelte andre utdanningsgrupper med kultur- og minoritetskompetanse.

Unio mener at departementet legger opp til et for stort handlingsrom for kommunene. Vi anbefaler derfor at angivelsen av relevante utdanningsgrupper ut over barnevernspedagoger og sosionomer med master i barnevern, bør begrenses til jurister og psykologer.

Krav om veiledning av tilsatte i barnevernet

Departementet er skeptisk til å innføre krav om veiledet førsteår som skal gjelde alle nytilsatte i barnevernsfeltet.

Unio vurderer at det er behov for obligatorisk veiledet førsteår for å sikre barn og unges rettigheter, faglig kvalitet og forebygging av turnover. Masterutdanning vil ikke kompensere for veiledet førsteår både fordi de ansatte ikke kan forberedes godt nok på de komplekse og sammensatte situasjonene de vil stå i og fordi de ikke vil få opplæring i den enkelte tjenestes kontekst.

Kompetansekrav i barnevernsinstitusjoner

Unio støtter forslaget om styrking av kompetansekrav på barnevernsinstitusjonene. Vi mener likevel at kravet ytterligere bør forsterkes, slik at det blant de ansatte skal være minst 60 % barnevernspedagoger på masternivå med en femårig fagintegrert utdanning.

Institusjonene er barnas omsorgsbasis og oppvekststed. Derfor kan og bør ansattes bakgrunn i større grad enn i det kommunale barnevernet speile samfunnet rundt institusjonen. Det bør være barne- og ungdomsarbeidere med ulike opprinnelige yrker. I tillegg bør det også være sosionomer, vernepleiere og pedagoger som vil kunne tilføre arbeidsmiljøet kompetanse fra sin basisutdannelse i arbeidet med en sammensatt barne- og ungdomsgruppe.

Omsorgssentre og sentre for foreldre og barn

Unio er uenig i departementets vurdering om behovet for å innføre tilsvarende krav til utdanning og kompetanse for tilsatte i omsorgssentrene. Ved å ikke lovfeste krav om forsvarlig bemanning og kompetanse for en særlig sårbar gruppe, risikeres det svært ulik praksis. Vår anbefaling er at det lovfestes på samme måte som i barneverninstitusjoner, slik at også denne gruppen av barn og unge sikres forsvarlig omsorg og oppfølging på lik linje med andre barn som omfattes av lov om barneverntjenester.

Unio mener videre at det bør innføres kompetansekrav også på sentre for foreldre og barn. Disse sentrene utfører utredninger for barneverntjenesten i deres arbeid med å vurdere barnets omsorgssituasjon, og de bør derfor minst ha tilsvarende kompetansekrav som barneverntjenestene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Som departementet selv påpeker, er lønn et viktig virkemiddel for å gjøre barnevernet attraktivt. Når det gjelder den kommunale delen av barnevernet, er det naturlig at kommunerammen må økes for å få rom til lønnsøkning.

Også i den private delen av barnevernet er det imidlertid viktig at arbeidsgiver legger opp til rammer som er vide nok for å sikre mer lønn til ansatte med økt kompetanse, i tillegg til arbeidsvilkår inkludert pensjon som er likeverdig som i det offentlige. Avsetning av tilstrekkelige rammer handler i tillegg til de rene lønnsoppgjørene også om anbudene som legges inn til det offentlige.

Unio synes at departementet legger opp til en prosess som tar for lang tid. Det er 11 år til 2031, og det bør tilstrebes at målet nås før dette. Både mange utdanningsinstitusjoner og virksomheter vil kunne iverksette tiltakene før det har gått 11 år.

Vennlig hilsen
Unio

Jon Olav Bjergene /s/
sekretariatssjef

Ina Smith-Meyer /s/
seniorrådgiver